

۱	موضوع جغرافیای انسانی چیست؟ مطالعه ی فعالیت های انسان و نتایج این فعالیت ها										
۲	آیا جمعیت در همه جای کشور ما یکسان پراکنده شده است؟ خیر										
۳	در کشور ما کدام نقاط پرجمعیت و کدام نقاط کم جمعیت است؟ پرجمعیت: نواحی شمال - غرب ایران کم جمعیت: مرکز و شرق ایران										
۴	جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می دهند.										
۵	در دهه های اخیر، نقش انسانی به عنوان عامل تاثیر گذار در پراکندگی جمعیت نسبت به گذشته، افزایش بیشتری داشته است.										
۶	عوامل طبیعی موثر بر پراکندگی جمعیت را نام ببرید؟ ناهمواری ها، رودهای دائمی و موقت، معادن و پوشش گیاهی										
۷	فعالیت: باتوجه به اطلاعات داده شده جدول زیر را تکمیل کنید.										
	<table border="1"> <tr> <td>عوامل طبیعی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت</td> <td>عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت</td> </tr> <tr> <td>خاک</td> <td>حمل و نقل و ارتباطات</td> </tr> <tr> <td>آب و هوا</td> <td>سرمایه و فناوری</td> </tr> <tr> <td>پوشش گیاهی</td> <td>سرمایه گذاری دولت ها</td> </tr> <tr> <td>معادن</td> <td>پیشینه و سابقه تاریخی</td> </tr> </table>	عوامل طبیعی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت	عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت	خاک	حمل و نقل و ارتباطات	آب و هوا	سرمایه و فناوری	پوشش گیاهی	سرمایه گذاری دولت ها	معادن	پیشینه و سابقه تاریخی
	عوامل طبیعی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت	عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت									
	خاک	حمل و نقل و ارتباطات									
	آب و هوا	سرمایه و فناوری									
پوشش گیاهی	سرمایه گذاری دولت ها										
معادن	پیشینه و سابقه تاریخی										
۸	طبق آخرین آمار سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ جمعیت ایران ۷۹۹۲۶۲۷۰ است.										
۹	متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه گیری می کنند.										
۱۰	برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت میزان مولید و مرگ و میر را در یکسال از هم کم می کنند، و بر تعداد کل تقسیم می کنند، سپس آن را به صورت درصد بیان می کنند. $\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{\text{مرگ و میر} - \text{مولید}}{\text{تعداد کل جمعیت}} \times 100$										
۱۱	اگر میزان مولید ایران در سال ۹۵ بیش از ۱/۲۵۰/۰۰۰ نفر و مرگ و میر آن ۳۷۰/۹۹۰ نفر باشد، میزان رشد طبیعی جمعیت ایران چند درصد است؟										

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان مولید}}{\text{کل جمعیت همان سال}} \times 100$$

میزان مولید: 370/000
 میزان مرگ و میر: 1/250/000
 کل جمعیت همان سال: 79926270
 درصد: 1/10 درصد

۱۲	جدول زیر را کامل کنید :																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>کشور</th> <th>فنلاند</th> <th>سوئد</th> <th>آرژانتین</th> <th>مصر</th> <th>انگولا</th> <th>کویت</th> <th>ایران</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>میزان رشد طبیعی (به درصد)</td> <td>۰/۴</td> <td>۱/۱</td> <td>۱</td> <td>۲/۱</td> <td>۳/۲</td> <td>۳/۶</td> <td>۱/۱۰</td> </tr> </tbody> </table> <p>میزان رشد کشور ما به کدام کشور نزدیک است؟ سوئد</p> <p>کمترین و بیشترین میزان رشد متعلق به کدام کشورهاست؟</p> <p>کمترین : فنلاند بیشترین : کویت</p>	کشور	فنلاند	سوئد	آرژانتین	مصر	انگولا	کویت	ایران	میزان رشد طبیعی (به درصد)	۰/۴	۱/۱	۱	۲/۱	۳/۲	۳/۶	۱/۱۰
کشور	فنلاند	سوئد	آرژانتین	مصر	انگولا	کویت	ایران										
میزان رشد طبیعی (به درصد)	۰/۴	۱/۱	۱	۲/۱	۳/۲	۳/۶	۱/۱۰										
۱۳	میزان رشد طبیعی جمعیت در جهان ، یکسان نیست																
۱۴	در رشد جمعیت نه تنها عامل طبیعی زاد و ولد بلکه مهاجرت از عوامل تاثیر گذار به شمار می رود.																
۱۵	موالید و مرگ و میر رشد طبیعی جمعیت را نشان می دهند .																
۱۶	موالید ، مرگ و میر و مهاجرت رشد مطلق جمعیت را نشان می دهند .																
۱۷	$\text{رشد مطلق جمعیت} = \frac{\text{مرگ و میر} - \text{موالید}}{\text{کل جمعیت}} \times 100$ <p>یا</p> $\text{رشد مطلق جمعیت} = \frac{\text{مرگ و میر} + \text{مهاجرین خارج شده} - \text{موالید} + \text{مهاجرین وارد شده}}{\text{کل جمعیت}} \times 100$																
۱۸	فعالیت : میزان رشد استان محل زندگی خود را از کتاب استان شناسی یا سایت مرکز آمار (درگاه آمار ملی ایران) بگیرید و آن را با کشور مقایسه کنید . وضعیت استان خود را از این نظر مورد بحث و گفت و گو قرار دهید.																
۱۹	برنامه ریزان برای برنامه ریزی های مختلف اجتماعی ، اقتصادی ، آموزشی و فرهنگی به آینده نگری جمعیتی نیاز دارند.																
۲۰	قانون ۷۰ ، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می دهد.																
۲۱	میزان رشد جمعیت ، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است .																
۲۲	$\text{نرخ رشد جمعیت} = \frac{70}{\text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}}$																
۲۳	چند سال طول می کشد تا جمعیت کشور ما دو برابر شود ؟																

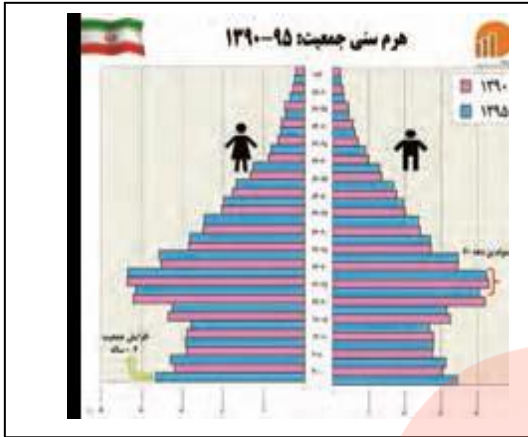
۲۴	ساختمان جمعیت ، ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می دهند.
۲۵	اطلاع از تعداد ، وضعیت سنی و جنسی جمعیت هر کشور از موارد قابل توجه برنامه ریزان است .
۲۶	جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان های خاص ، تفاوت چندانی ندارد .
۲۷	در طول زمان نسبت سنی در کشورها دچار تغییر می شود .
۲۸	متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی ، جمعیت را به گروه های زیر تقسیم می کنند : تولد - ۱۴ کودکان و نوجوانان ۱۵ - ۲۹ جوانان ۳۰ - ۵۹ بزرگسالان ۶۰ - ۸۵+ سالمندان
۲۹	اهمیت و کاربرد هرم سنی چیست ؟ در هر کشوری هرم سنی به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده کنند .
۳۰	هرم سنی جمعیت در چه مواردی برای برنامه ریزی باید مورد توجه قرار بگیرد ؟ تحقق برنامه های تامین اجتماعی بهبود وضعیت سالمندان ارتقای سطح سلامت جامعه تامین شغل برای حال و آینده ایجاد فرصت های تحصیلی تفریحی و رفاهی برای جوانان امنیت ملی جلوگیری از پیری جمعیتی

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

به هرم سنی ایران در سال ۹۵-۹۰ توجه کنید :

۱) بیشترین جمعیت در کدام گروه سنی مشاهده می شود :

بزرگسالان

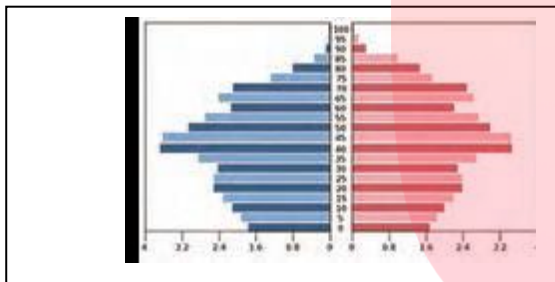
۲) این گروه سنی چه ویژگی هایی دارد ؟

بین ۳۰ تا ۵۹ سال سن دارند.

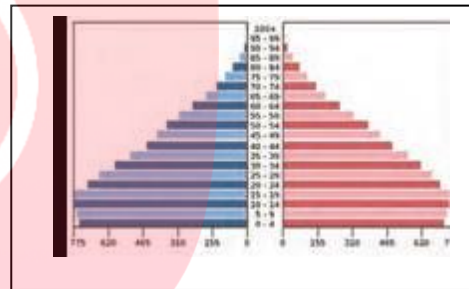
۳) چه مزایا و محدودیت هایی را برای کشور ما ایجاد می کند :

بزرگسال بودن جمعیت کشور مزایایی دارد مانند وجود نیروی کار در کشور و امکان دفاع از مرزهای کشور و البته اگر در کشوری جمعیت بزرگسال زیاد باشد و کشور توسعه نیابد مشکلاتی از قبیل کمبود شغل و مسکن و دیگر مشکلات برای ایجاد می کند.

۳- با کمک هرم های سنی زیر ، به سوالات زیر پاسخ دهید :

آلمان

اکوادور

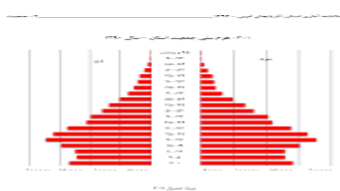
۲ میزان رشد مولید در کدام کشور بیشتر است؟

اکوادور

کدام کشور، افراد سالمند بیشتری دارد؟ پیامدهای آن چیست؟
آلمان: ۱- پیری جمعیت مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی است، ۲- کاهش نیروی فعال و ۳- تضعیف نیروی دفاعی کشور

کدام کشور درصد جمعیت فعال اقتصادی بیشتر، و چه مزایا و محدودیت هایی پیش رو دارد؟
آلمان بالابودن تعداد جمعیت گروه بزرگسالان، امکان فعالیت های اقتصادی و تولیدی در کشور را بیش ترمی کند و.....

۴ - به نظر شما یک هرم سنی مطلوب (جمعیت مناسب برای حال و آینده) چه شکلی دارد؟ به صورت شماتیک، هرم مناسب جمعیتی رسم کنید. دلایل خود را از چگونگی رسم هرم سنی ارائه کنید:

این شکل از هرم سنی مناسب است زیرا:

۱- تعداد مناسب گروه کودکان و نوجوانان زیرا پایه هرم زیاد پهن نیست.

۲- بالا بودن جمعیت بزرگسالان زیرا میانه هرم پهن است.

۳- کم بودن جمعیت کهنسالان زیرا بالای هرم باریک است.

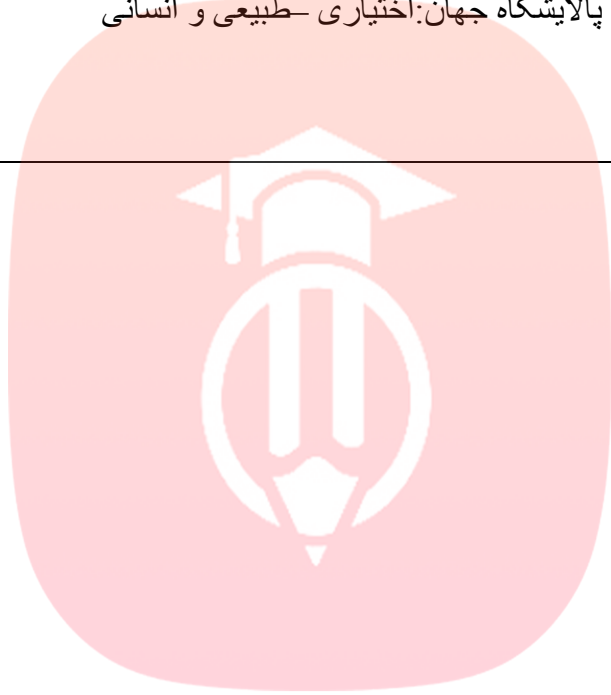
۴- افزایش نسبتا متعادل جمعیت به دلیل تعداد مناسب جوانان و بزرگسالان

۳۲	چرا در دهه های اخیر رشد جمعیت به سرعت افزایش پیدا کرد؟ بر اثر گسترش بهداشت و واکسیناسیون لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی رونق صادرات نفت واردات مواد غذایی میزان مرگ و میر کاهش یافته و سبب افزایش سریع جمعیت شده است.
۳۳	بیشترین و کمترین رشد جمعیت به کدام سال ها مربوط است؟ چرا؟ بیشترین : سال ۱۳۶۵ - ۱۳۵۵ به دلیل وقوع جنگ کمترین : سال ۱۳۹۵-۱۳۸۵ به دلیل سیاست های کاهش جمعیت
۳۴	کاهش رشد جمعیت چه نتایج منفی می تواند به همراه داشته باشد ؟ به برهم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس) کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، اشاره کرد.
۳۵	چرا در سیاست گذاری های جمعیتی مقوله تأمین تأمین امنیت کشور اهمیت دارد ؟ تا نیروی دفاعی کافی برای حفظ تمامیت ارضی و حفظ حدود و ثغور مرزها و مقابله با دشمنان میهن مورد نظر قرار بگیرد.
۳۶	اگر سیاست کنترل جمعیت در ابعاد شدید ادامه پیدا کند چه مشکلی برای کشور ایجاد می شود؟ جمعیت کشور به تدریج دچار پیری و در نهایت مشکلات دیگری در پی خواهد داشت.
۳۷	چرا نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؟ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود
۳۸	مهاجرت را تعریف کنید ؟ مهاجرت عبارت است از جابه جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی ترک یک سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر.
۳۹	چرا مهاجرت نسبت به گذشته افزایش یافته است ؟ با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل، حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است
۴۰	افراد در مهاجرت بین دو واحد جغرافیایی جابه جا می شوند.
۴۱	سه شکل مهاجرت را بیان کنید ؟ ۱ - مهاجرت روستاییان به شهر که باعث جذب نیروی انسانی جوان از روستا به شهر می شود که یکی از انواع مهاجرت داخلی است. ۲ - مهاجرت های گروهی که براساس تصمیمات سیاسی انجام می شود. ۳- مهاجرت هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه جا می شوند، مهاجرت خارجی می گویند که به دو صورت اختیاری و اجباری انجام می شود.
۴۲	انواع مهاجرت خارجی را نام ببرید ؟ اختیاری و اجباری
۴۳	در کشور ما، مهاجرت روستا به شهر از مهم ترین مهاجرت ها در دهه های اخیر به شمار می رود.
۴۴	نتایج مهاجرت روستاییان به شهر چیست ؟ از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر

۴۵	مهاجرت برای کشوری که افراد از آن خارج می شوند (مهاجر فرست) و همچنین برای کشوری که افراد به آن وارد می شوند (مهاجر پذیر) چه اثراتی به همراه دارد؟ تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.
۴۶	مهاجرت بر مکان مبدأ و مقصد چه اثراتی می گذارد؟ بر ترکیب سنی و جنسی قیمت زمین و مسکن اشتغال امکانات و تجهیزات فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در اطراف شهرها
۴۷	چرا مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است؟ زیرا اعضای یک خانواده با هم به دنیا نمی آیند و با هم از دنیا نمی روند (مگر در سوانح)، ولی اغلب، اعضای خانوارها با هم مهاجرت می کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کلیه ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه جا می شوند.
۴۸	طی سال های ۱۳۹۵ - ۱۳۹۰ نشان می دهد، کدام استان های ایران، در طی این دوره بیش ترین روند مهاجر پذیری را داشته اند؟ استان های تهران و اصفهان و خراسان و خوزستان مهاجرپذیر بوده اند. و استان های آذربایجان و اردبیل و خوزستان و فارس و کرمان و سیستان و بلوچستان و... مهاجر فرست بوده اند. علت آن را چه می دانید؟ تفاوت در میزان دسترسی به امکانات بهداشتی، خدماتی، آموزشی، شغل و... مهاجرپذیرترین استان کدام است؟ تهران
۴۹	چرا آریایی ها از شمال دریای خزر، به سمت جنوب دریای خزر (ایران) مهاجرت کردند؟ به علت سرما و از دست دادن چراگاه ها عامل طبیعی موجب مهاجرت شده است .
۵۰	چرا شاه عباس تعدادی از قبایل گُرد را به نواحی شمال شرقی کشور فرستاد ؟ برای حفظ مرزهای شمالی ایران، که به رزم آوری و سلحشوری، مشهور بودند. عامل انسانی موجب مهاجرت شده است .
۵۱	چرا پس از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰، تعداد زیادی از روستاییان به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند؟ به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی عامل انسانی موجب مهاجرت شده است .
۵۲	فعالیت : درباره ویژگی های جمعیت استان خود، بحث و گف توگو کنید . استان شما در مورد مهاجرت، ترکیب سنی و جنسی چه وضعیتی دارد؟
۵۳	علت مهاجرت سیستانی ها به سرزمین گرگان چه بود؟ خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی توجهی به بند تاریخی هیرمند بود. عامل انسانی موجب مهاجرت شده است .
۵۲	آبادان شهری در استان خوزستان و جنوب غربی ایران واقع شده است. یکی از بزرگ ترین پالایشگاه های نفت جهان در این شهر قرار دارد، همچنین یکی از مناطق آزاد بازرگانی کشور محسوب می شود.

با وقوع جنگ تحمیلی رژیم بعثی عراق علیه ایران این شهر تقریباً خالی از سکنه شد و پس از بازگشت ساکنان بازسازی این شهر آغاز گشت.
با توجه به سوالات داده شده با یکدیگر بحث و گفت و گو کنید؛ سپس پاسخ خود را ارائه نمایید.
اطلاعات داده شده از شهر آبادان، تغییرات جمعیتی این شهر را طی چند دهه نشان می دهد.
مهاجرت اجباری و اختیاری مربوط به چه سال هایی می باشد؟

عوامل انسانی و طبیعی اثرگذار بر این نوع مهاجرت ها، کدام است؟
ایجاد منطقه آزاد اقتصادی اروند: اختیاری - طبیعی و انسانی
آغاز جنگ تحمیلی: اجباری - انسانی
آبادان صادرکننده فرآورده های نفتی: اختیاری - طبیعی و انسانی
پالایشگاه آبادان بزرگ ترین پالایشگاه جهان: اختیاری - طبیعی و انسانی

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir